

Vergaderjaar 2015–2016

34 485 V

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2016 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2016 wijzigingen aan te brengen in:

- de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V);

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Voorstel van wet

Het onderhavige wetsvoorstel leidt tot een verlaging van de begroting 2016 van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 475,2 miljoen door met name de lagere afdracht aan de Europese Unie. Daarnaast is sprake van verlaagde ontvangsten met EUR 14 miljoen.

2. Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2016 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In de toelichting worden de wijzigingen welke zijn opgetreden in de omvang van de HGIS en de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht. Ten slotte volgt per artikel de nieuwe stand en een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Per artikel is een tabel opgenomen met de mutaties. De toelichting per beleidsartikel heeft betrekking op de kolom mutaties suppletoire begroting. Het aantal activiteiten en het aantal financiële instrumenten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inclusief het postennet is aanzienlijk. Dat betekent dat er in sommige gevallen geen uitputtende opsomming is van de financiële instrumenten per artikelonderdeel.

Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften en de Comptabiliteitswet van 2001 dienen de opmerkelijke verschillen tussen de oorspronkelijke en huidige raming te worden toegelicht. Daarbij wordt vanaf 2016 gebruik gemaakt van het financiële instrument. Ook is omschreven welke ondergrens gehanteerd moet worden, waarboven een uitgavenmutatie moet worden toegelicht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen beleidsmatige en technische mutaties. Op verplichtingenniveau worden mutaties groter dan 10% ten opzichte van de vorige stand, op artikelniveau toegelicht.

3. Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Miljoenennota 2016. Zoals uit de hierna volgende tabel blijkt is de HGIS voor 2016 toegenomen met EUR 780,4 miljoen.

Omvang van de HGIS (bedragen x EUR 1 miljoen)	MJN 2016	VJN 2016	Mutatie
HGIS-uitgaven	5.678,6	6.524,5	845,9
HGIS-ontvangsten	263,4	328,9	65,5
Omvang HGIS (uitgaven min ontvangsten)	5.415,2	6.195,6	780,4

Deze toename van de HGIS is het gevolg van meerdere mutaties met name veroorzaakt door kasschuiven uit latere jaren en per saldo overboekingen naar de HGIS voor opvang in de regio en mutaties op het Budget Internationale Veiligheid (BIV). In de hierna volgende tabellen is een vijftal categorieën opgenomen en zijn verder per onderdeel beknopt toegelicht.

Stand Miljoenennota 2016	5.678,6
1. Aanpassing BNI/BBP-raming	- 21,8
2. Eindejaarsmarge	85,7
3. Overboekingen van/naar HGIS	172,9
4. Kasschuiven	543,6
5. Desalderingen	65,5
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2016	845,9
Stand Voorjaarsnota 2016	6.524,5

HGIS-ontvangsten (bedragen x EUR 1 miljoen)	Totaal
Stand Miljoenennota 2016	263,4
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2016	65,5
Stand Voorjaarsnota 2016	328,9

Toelichting:

- Op basis van wijzigingen in de CPB-ramingen voor het BNI (ODA) en de prijscomponent van het BBP (non-ODA) is de omvang van de HGIS per saldo verlaagd met EUR 21,8 miljoen.
- De eindejaarsmarge, die over 2015 is aangevraagd, is in 2016 toegevoegd aan de HGIS. Het betreft hier de reguliere eindejaarsmarge maar ook de verrekening van de overschrijding van het noodhulpfonds in 2015.
- Er vinden meerdere overboekingen van en naar de HGIS plaats. Dit wordt met name veroorzaakt doordat enerzijds middelen worden toegevoegd aan de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor opvang in de regio. Daar staat tegenover dat budget wordt overgeheveld uit het Budget Internationale Veiligheid naar de begroting van Defensie. Het gaat hierbij om Defensie-uitgaven voor activiteiten gekoppeld aan missies en operaties die geen onderdeel van de HGIS zijn.
- Een aantal kasschuiven is opgenomen binnen de HGIS. Waaronder een kasschuif van EUR 236 miljoen uit 2017 naar 2016 voor het budget voor de Wereldbank ter optimalisatie van het kasritme van de Staat en een schuif van EUR 313 miljoen uit latere jaren voor de opvang van asielzoekers.
- Per saldo nemen de ontvangsten toe. Dit wordt veroorzaakt door mutaties bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (klimaatmiddelen), Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (vrijval van de begrotingsreserve voor FOM en FIB) en Defensie (ontvangsten van de VN voor de missie in Mali). Deze middelen worden binnen de HGIS opnieuw ingezet voor klimaatdoeleinden, het nieuwe instrument voor het bedrijfsleven: het Dutch Trade en Investment Fund (DTIF) en verrekend op de begroting van Defensie.

4. Overzicht belangrijkste suppletoire mutaties 2016

Uitgaven:

Het onderhavige wetsvoorstel leidt tot een verlaging van de geraamde uitgaven 2016 van Buitenlandse Zaken (V) met per saldo EUR 475,2 miljoen door met name een lagere afdracht aan de Europese Unie.

In de volgende tabel volgt een overzicht van de meest in het oog springende beleidsmatige wijziging ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2016 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V), gevolgd door

een toelichting. De overige mutaties worden bij onderdeel 5, Toelichting per beleidsartikel, toegelicht.

Bedragen x EUR 1 miljoen

Artikel	Mutatie
2.4 Eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	41,6
3.1 Afdracht Europese Unie	- 503.2

Toelichting

Artikel 2.4

De verhoging van het budget voor bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband in 2016 betreft een saldo van mutaties. Bij Voorjaarsnota wordt de politiek overeengekomen verdeling van het Budget Internationale Veiligheid (BIV) technisch overgeheveld naar de begroting van BZ op artikelonderdeel 2.4. Daarnaast stijgt het budget omdat via de eindejaarsmarge de niet ingezette middelen voor de VN-crisisbeheersingsoperaties uit 2015 zijn toegevoegd. Het Nederlandse aandeel van het budget voor VN-crisisbeheersingsoperaties is pas eind 2015 opnieuw vastgesteld. Om die reden was het niet meer mogelijk de betaling voor het 2de halfjaar van 2015 nog in dat jaar te verrichten. De betaling is daarom doorgeschoven naar 2016.

Artikel 3.1

Vanwege de vertraagde aanneming van de achtste aanvullende begroting in 2015, zijn de restituties verbonden aan deze aanvullende begroting verwerkt in de raming van het Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie in het jaar 2016. Het betreft de tweede terugbetaling van de nacalculatie uit 2014, de restitutie van de nacalculatie van de BTW- en BNI-grondslagen in 2015, de restitutie van de hogere invoerrechten en de terugbetaling van de hogere overige inkomsten. Daarnaast is sprake van een aanvullende meevaller in de afdrachten voor 2016 als gevolg van de teruggave van het surplus over de EU-begroting 2015.

5. Toelichting per beleidsartikel

Beleidsartikel 1

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	94.041	0	40	94.081	- 240	260	1.060	1.060
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal waarvan juridisch verplicht	113.591	0	460	114.051 94%	260	260	260	260
1.1 Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	57.921		460	58.381	260	260	260	260
<i>Subsidies</i> Internationaal recht	6.385		200	6.585				

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>								
Verenigde Naties	40.501		0	40.501				
OESO	6.425		0	6.425				
VN-campagne VN veiligheidsraad	1.570		0	1.570				
Internationaal Strafhof	3.040		260	3.300				
1.2 Bescherming en bevordering van mensenrechten	55.670	0	0	55.670	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>								
Bevordering van het vrije woord	14.000		0	14.000				
Landenprogramma's mensenrechten	12.415		0	12.415				
<i>bijdragen (inter) nationale organisaties</i>								
Landenprogramma's mensenrechten	21.505	0	0	21.505				
Centrale mensenrechtenprogramma's	7.750		0	7.750				

Uitgaven en verplichtingen

Geen toelichting

Beleidsartikel 2

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	233.499	3.200	51.518	288.217	- 1.743	- 1.765	- 2.665	- 2.165
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal waarvan juridisch verplicht	248.740	3.200	51.037	302.977 90%	5.696	6.208	7.551	9.360
2.1 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	16.122		4.114	20.236	- 251	- 1.500	- 1.500	- 1.500
<i>Subsidies</i>								
Programma ondersteuning buitenlands beleid	2.250		1.000	3.250				
Atlantische Commissie	500		0	500				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>								
NAVO	9.807		3.414	13.221				
Veiligheidsfonds	1.700		0	1.700				
WEU	565		0	565				

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
2.2 Bestrijding en terugdringing van internationaal terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	7.900		230	8.130	65	15	- 99	- 99
<i>Subsidies</i>								
Anti-terrorisme instituut	300		550	850				
<i>Opdrachten</i>								
Global Forum on Cyber Expertise	800		- 320	480				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>								
Contra-terrorisme	6.800		0	6.800				
2.3 Bevordering van ontwapening en wapenbeheersing, bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens en het voeren van een transparant en verantwoord wapenexport-beleid	10.794		3.500	14.294				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>								
IAEA	7.317			7.317				
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.557		3.500	5.057				
CTBTO	1.920			1.920				
2.4 Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	194.484		41.581	236.065	2.794	4.376	5.577	5.577
<i>Subsidies</i>								
Landenprogramma's veiligheid voor mensen (stabiliteitsfonds)	26.500		5.000	31.500				
Nederland Helsinki Comité	28			28				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>								
OVSE	7.195			7.195				
VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties waarvan landenprogramma's veiligheid voor mensen (stabiliteitsfonds)	102.000		24.000	126.000				
Training buitenlandse diplomaten	58.400		5.746	64.146				
	0		1.400	1.400				
2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	19.440	3.200	1.612	24.252	3.088	3.317	3.573	5.382
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties/Subsidies</i>								
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP); «MATRA»	10.822		1.175	11.997				
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP); «Shiraka»	8.618		3.157	11.775				
Ontvangsten	1.197			1.197	0	0	0	0

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
2.10 Doorberekening Defensie diversen	197			197				
2.40 Restituties programma's	1.000			1.000				

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget kent een stijging doordat het budget voor bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband toeneemt. Dit als gevolg van de overheveling van middelen uit het Budget Internationale Veiligheid (op de begroting van Defensie) naar het Stabiliteitsfonds. Bovendien wordt het budget verhoogd vanwege de toevoeging van de eindejaarsmarge uit 2015 voor de Nederlandse contributie aan VN-crisisbeheersingsoperaties (analoog aan de uitgaven). Ten slotte stijgt het verplichtingenbudget doordat, als onderdeel van het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen, nieuwe verplichtingen worden aangegaan voor het Nederlands-Arabisch partnerschap «Shiraka» in een aantal Arabische landen.

Uitgaven

Artikel 2.4

De verhoging van het budget voor bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband in 2016 betreft een saldo van mutaties. Bij Voorjaarsnota wordt de politiek overeengekomen verdeling van het Budget Internationale Veiligheid (BIV) technisch overgeheveld naar de begroting van BZ (Stabiliteitsfonds). Een deel hiervan wordt vervolgens overgeheveld naar de begroting van BHOS voor het speerpunt veiligheid en rechtsorde. De middelen worden ingezet voor activiteiten op het gebied van veiligheidssectorhervorming, vredesopbouw, rechtsstaatontwikkeling, capaciteitsopbouw en de beveiliging van diplomaten en ambassades in gebieden waar dat noodzakelijk is. Daarnaast stijgt het budget omdat via de eindejaarsmarge de niet ingezette middelen voor de VN-crisisbeheersingsoperaties uit 2015 zijn toegevoegd. Het Nederlandse aandeel van het budget voor VN-crisisbeheersingsoperaties is pas eind 2015 opnieuw vastgesteld. Om die reden was het niet meer mogelijk de betaling voor het 2de halfjaar van 2015 nog in dat jaar te verrichten. De betaling is daarom doorgeschoven naar 2016.

Artikel 2.5

Het (non-ODA) budget voor het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP); «Shiraka», wordt structureel overgeheveld van de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (art. 1.3) naar de begroting van Buitenlandse Zaken. Mede op grond van een evaluatie in 2015 is besloten vanaf 2016 het dit budget te centraliseren op de begroting van Buitenlandse Zaken. Daarnaast is het amendement Servaes/Ten Broeke (34 300 V, nr. 16) verwerkt op dit onderdeel van de begroting.

Beleidsartikel 3

Beleidsartikel 3 Europese samenwerking Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) suppletoire begroting VJN 2016	Stand suppletoire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) suppletoire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) suppletoire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) suppletoire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) suppletoire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	7.698.273	0	- 509.464	7.188.809	1.392	- 1.392	0	0
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal	7.891.356	0	- 519.724	7.371.632	8.540	0	0	0
waarvan juridisch verplicht				100%				
Een democratische, slagvaardige en transparante Europese Unie die haar burgers vrijheid, recht, veiligheid, welvaart en duurzame economische groei biedt	7.650.799		- 503.153	7.147.646	0	0	0	0
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>								
BNI-afdracht	4.238.910		- 503.836	3.735.074				
BTW-afdracht	478.289		683	478.972				
Invoerrechten	2.933.600			2.933.600				
3.2 Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	192.735		- 10.860	181.875	8.540	0	0	0
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>								
Europees Ontwikkelingsfonds	192.735		- 10.860	181.875				
3.3 Een hechtere Europese waardengemeenschap	10.100			10.100				
<i>Bijdragen (internationale organisaties</i>								
Raad van Europa	10.100			10.100				
3.4 Versterkte Nederlandse positie in de Unie van 28	37.722		- 5.711	32.011	0	0	0	0
<i>Subsidies/Opdrachten</i>								
EU-voorzitterschap	33.385		- 5.711	27.674				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>								
Benelux bijdrage	3.979		0	3.979				
EIPA	348		0	348				
Ontvangsten	2.403.041	0	- 13.987	2.389.054	0	0	0	0
3.10 Diverse ontvangsten EU	2.402.891		- 13.987	2.388.904	0	0	0	0
Invoerrechten	325.827		- 13.987	311.840				
Overige ontvangsten EU	2.077.064		0	2.077.064				
3.30 Restitutie Raad van Europa	150			150	0	0	0	0

Verplichtingen

De verplichtingen dalen binnen het artikelonderdeel EU-afrachten en versterkte Nederlandse positie in de Unie van 28 analoog aan de mutaties zoals toegelicht onder de uitgaven.

Uitgaven

Artikel 3.1

De omvang van de nationale afrachten wordt bepaald door de omvang van de Europese begroting. Tegelijkertijd is de omvang van de Nederlandse afrachten ook relatief ten opzichte van de overige lidstaten. De EU ontvangt haar inkomsten uit verschillende afrachten van de lidstaten, zoals invoerrechten, BTW-afrachten en BNI-afrachten (dit zijn uitgaven voor Nederland). Deze EU-inkomsten worden ook wel de «eigen middelen» van de EU genoemd. Nederland ontvangt op de EU-afrachten een jaarlijkse korting. Deze korting is opgebouwd uit een lager tarief voor BTW-afrachten en een vaste korting (lumpsum) op de BNI-afrachten.

Hieronder vindt u verschillende mutaties op de raming van het Nederlandse deel van de EU-afrachten, die in begrotingsjaar 2016 tot nu toe hebben plaatsgevonden. Een deel van deze mutaties zijn het gevolg van de vertraagde aanname van de achtste aanvullende begroting 2015 (DAB8). Door de vertraagde aanname doen de volgende meevallers zich voor in het jaar 2016 in plaats van in het jaar 2015:

Mutaties EU afrachten x EUR miljoen

Additionele overige inkomsten	- 69,0
Restitutie invoerrechten	- 37,6
Restitutie over bruto nabetalings	- 66,2
Tweede terugbetaling 2014	- 268,7
Teruggave surplus 2015	- 62,3
Overige	0,7
Totaal mutaties	- 503,1

Achtste aanvullende begroting 2015 (DAB8):

- *Restitutie additionele overige inkomsten:* Door de vertraagde aanname van de DAB8 ontvangt Nederland het Nederlandse aandeel in o.a. de hogere boete-inkomsten van de Europese Commissie in 2016.
- *Restitutie invoerrechten:* Door de vertraagde aanname van DAB8 ontvangt Nederland het Nederlands aandeel in de hoger dan eerder geraamde invoerrechten in 2016.
- *Restitutie over bruto nabetalings:* Met de nacalculatie zijn in 2015 de grondslagen van de BTW- en BNI-afrachten opnieuw bijgesteld. De bijstellingen van de BNI grondslagen vloeiden voort uit de bronnenrevisie die in 2014 plaatsvond en uit een nieuwe herziening door het CBS in samenwerking met de DNB, waardoor de nationale rekeningen en de betalingsbalans beter op elkaar aansluiten. Dit heeft voor Nederland in 2015 geleid tot een bruto nabetalings. Door de vertraagde aanname van de DAB8 ontvangt Nederland de bijbehorende restitutie van deze nacalculatie in 2016. Dit leidt tot een lagere Nederlandse afdracht in 2016
- *Tweede terugbetaling nacalculatie 2014:* De tweede terugbetaling van de nacalculatie over 2014 wordt, door de vertraging van de aanname van de DAB8 door het Europees Parlement, in 2016 verwerkt. Door

valuta-effecten (samenhangend met de wisselkoers van de Britse Pond) is de tweede terugbetaling uitgekomen op 269 miljoen.

Teruggave surplus 2015

Op 15 april presenteerde de Europese Commissie het surplus over de Europese begroting van 2015. Dit surplus wordt gerestitueerd aan de lidstaten. De Nederlandse afdrachten zijn zodoende *in 2016 verlaagd met 62 miljoen euro*.

Artikel 3.2

Het budget voor het Europees Ontwikkelingsfonds daalt in 2016 en stijgt in 2017 omdat het betaalaritme is aangepast. Dit is de uitkomst van onderhandelingen tussen de lidstaten.

Artikel 3.4

Het budget voor de versterkte Nederlandse positie in de Unie van 28 daalt omdat bepaalde uitgaven voor het EU-voorzitterschap al in 2015 zijn betaald terwijl deze oorspronkelijk voorzien waren voor 2016. Hiermee blijft het budget voor het EU-voorzitterschap binnen het vastgestelde budgettaire kader.

Ontvangsten

Artikel 3.10

Lidstaten mogen een deel van de door de lidstaat zelf geïnde invoerrechten houden. In de jaren 2014 en 2015 was dit 25% van de geïnde invoerrechten. De Europese Commissie brengt dit percentage met terugwerkende kracht terug naar 20%, als het eigen middelen besluit later dit jaar wordt geratificeerd. De raming van de Nederlandse perceptiekostenvergoedingen in 2014 en 2015 is (vooruitlopend op de ratificatie) al naar beneden bijgesteld in de begroting 2016. De raming van deze bijstelling wordt aangepast aan de hand van nieuw inzicht in de omvang van de invoerrechten in 2014 en 2015.

Beleidsartikel 4

Beleidsartikel 4 Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	53.120	- 3.200	12.535	62.455	- 18	- 968	- 968	- 968
Uitgaven:								
Programma-uitgaven totaal waarvan juridisch verplicht	52.703	- 3.200	947	50.450 82%	2.082	2.299	1.712	1.712
4.1 Op basis van eigen verantwoordelijkheid consulaire dienstverlening bieden aan Nederlanders in het buitenland	12.045		1.500	13.545	1.500	1.500	1.500	1.500
<i>Subsidies</i> Gedetineerdenbegeleiding	2.000		0	2.000				

Beleidsartikel 4 Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
<i>Opgaven</i>								
Consulaire bijstand	259		0	259				
Reisdocumenten en verkiezingen	5.825		- 480	5.345				
Consulaire opleidingen	400			400				
Consulaire informatiesystemen	3.761		1.739	5.500				
4.2 Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	6.704		450	7.154	0	0	0	0
<i>Opgaven</i>								
Visumverlening	1.100			1.100				
Ambtsberichtenonderzoek	150			150				
Legalisatie en verificatie	80			80				
Consulaire informatiesystemen	3.011		1.950	4.961				
Bijdragen (inter)nationale organisaties								
Asiel en migratie	863			863				
4.3 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	8.435	- 800	- 1.000	6.635	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>								
Internationaal Cultuurbeleid	7.239	- 800	- 1.000	5.439				
Erfgoed	1.196		0	1.196				
4.4 Het inzetten van Publieksdiplomatie door het Postennetwerk en BZ om het beeld van Nederland in het buitenland te versterken en op een positief realistische manier uit te dragen	17.631	- 2.400	1.200	16.431	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>								
Instituut Clingendael	2.320		0	2.320				
Programma ondersteuning buitenlands beleid	3.058		0	3.058				
overige subsidies	215		70	285				
<i>Opgaven</i>								
Bezoeken hoogwaardigheidsbekleders en uitgaven Corps Diplomatique en internationale Organisaties waarvan in- en uitgaande Staatsbezoeken	3.000		- 500	2.500				
Adviesraad Internationale vraagstukken	2.400		- 350	2.050				
Internationale manifestaties en diverse bijdragen	525		0	525				
	106		- 15	91				
Bijdragen (inter)nationale organisaties								
landenprogramma's algemene voorlichting en kleine programma's	7.637		- 505	7.132				
Europese bewustwording	770		- 250	520				
4.5 Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale organisaties in Nederland	7.888		- 1.203	6.685	582	799	212	212

Beleidsartikel 4 Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>								
Speciaal Tribunaal Libanon	1.900		0	1.900				
Internationaal Strafhof	1.400		320	1.720				
Nederland Gastland	1.065		0	1.065				
Ontvangsten	42.090			42.090	0	0	0	0
4.10 Consulaire dienstverlening aan Nederlanders	19.300			19.300	0	0	0	0
4.20 Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	22.000			22.000	0	0	0	0
4.40 Doorberekening Defensie diversen	790			790	0	0	0	0

Uitgaven en verplichtingen

Geen toelichting

Beleidsartikel 5

Niet-beleidsartikel 5 Geheim Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	0			0				
Uitgaven	0			0				

Verplichtingen en uitgaven

Geen toelichting

Beleidsartikel 6

Niet-beleidsartikel 6 Nominaal en onvoorzien Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp-begroting 2016	Mutaties via NvW en amendementen 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2016	Stand supplementaire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supplementaire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	33.970		- 33.815	155	- 21.331	- 5.587	- 16.371	- 13.155
Uitgaven:								
Uitgaven totaal	33.970		- 33.815	155	- 21.331	- 5.587	- 16.371	- 13.155
6.1 Nominaal en onvoorzien	33.970		- 33.815	155	- 21.331	- 5.587	- 16.371	- 13.155

Verplichtingen

Conform de toelichting onder de uitgaven

Uitgaven

Dit is het saldo van bijstellingen op grond van aanpassing van BNI- en BBP-ramingen door het CPB, verwerking van de HGIS-eindejaarsmarge 2015, het verwerken van de loon- en prijsbijstellingen binnen de HGIS en overboekingen naar diverse begrotingen conform de claims die zijn verwerkt naar aanleiding van de HGIS besluitvorming. Hierin is onder andere opgenomen extra budget op de begrotingen van lenM, voor de programma's Partners voor Water, *Partnership for Market Readiness* en *Carbon Pricing Leadership Coalition*, van Buitenlandse zaken voor de additionele inzet in het kader van de kandidatuur voor de VN-Veiligheidsraad en van Defensie voor een aanvullende bijdrage aan het *NATO Communications and Information Agency* (NCIA) in Den Haag.

Niet-Beleidsartikel 7

Niet-beleidsartikel 7 Apparaat Bedragen in EUR 1.000	Stand ontwerp- begroting 2016	Mutaties via NvW en amende- menten 2016	Mutaties (+ of -) supple- toire begroting VJN 2016	Stand supple- toire begroting VJN 2016	Mutaties (+ of -) supple- toire begroting VJN 2017	Mutaties (+ of -) supple- toire begroting VJN 2018	Mutaties (+ of -) supple- toire begroting VJN 2019	Mutaties (+ of -) supple- toire begroting VJN 2020
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
Verplichtingen	714.489		11.311	725.800	- 18.881	39.693	29.608	27.739
Uitgaven	704.257		25.929	730.186	24.719	27.990	14.714	13.714
7.1.1 Personeel	442.571		19.073	461.644	19.500	20.600	9.500	8.500
Eigen personeel	434.571		19.073	453.644	19.500	20.600	9.500	8.500
Inhuur extern	8.000		0	8.000	0	0	0	0
overige personeel	0							
7.1.2 Materieel	261.686		6.850	268.536	7.219	7.390	5.214	5.214
waarvan ICT	55.000		1.000	56.000	1.000	1.000	500	500
waarvan bijdragen aan SSO's	77.000		1.000	78.000	1.000	1.000	500	500
waarvan overige materieel	129.686		4.850	134.536	5.219	5.390	4.214	4.214
7.2 Koersverschillen	pm			pm				
Ontvangsten	21.450			21.450	0	0	0	0
7.10 Diverse ontvangsten	21.450			21.450				
7.11 Koersverschillen	pm			0	pm	pm	pm	pm

Uitgaven

De apparaatsuitgaven laten per saldo meerjarig een stijging zien. Dit kent naast de toevoeging van loon- en prijsbijstellingen vanuit de HGIS de volgende oorzaken.

- Het kabinet heeft in 2005 besloten Nederland kandidaat te stellen voor een zetel in de VN-Veiligheidsraad (2017-2018). Een zetel in de Veiligheidsraad biedt een uitgelezen mogelijkheid om de internationale ambitie van Nederland te verstevigen. Mocht Nederland de zetel

- binnenhalen, dan is additionele inzet van mensen in Den Haag en New York noodzakelijk. Hiervoor zijn incidenteel middelen vanuit de HGIS toegevoegd aan de apparaatsbegroting van Buitenlandse Zaken.
- Ten behoeve van de investeringen in het postennet (huisvesting) en ICT worden middelen uit de eindejaarsmarge 2015 toegevoegd.